

arrels

La revista de la Fundació Les Vetes

EDICIÓ ESPECIAL
25è ANIVERSARI

25
ANIVERSARI

Fotografia portada: Els brots verds

Revista arrels
Nº 16 · 1r semestre 2016

FUNDACIÓ PRIVADA LES VETES

C/ Sant Antoni, 2
17190 - Salt (GIRONA)
Tel. 972 401 014
Fax. 972 400 876
E-mail: info@lesvetes.com
www.lesvetes.cat

Disseny i maquetació:
la marmota -disseny gràfic-

IMPRESSIÓ:
Impremta Pagès

CONSELL DE REDACCIÓ:
David Cortals
Àngels Teixidor

© del text i les imatges:
Arrels

Dipòsit legal:
B-52002-2007

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta
obra només pot ser realitzada amb l'autorització
dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per llei.

L'administrador es reserva el dret de modificar
qualsevol nom o càrrec.

EDICIÓ ESPECIAL 25è ANIVERSARI

TEIXINT EL FUTUR

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

Benvolguts lectors,

En motiu del 25è aniversari de la Fundació Les Vetes, ens plau presentar-vos una edició especial de la Revista Arrels, el butlletí informatiu semestral de la Fundació.

Veureu que és especial no només perquè es presenta amb un disseny fresc i completament renovat, sinó perquè en aquest número monogràfic s'ha desitjat donar veu -com un tribut d'homenatge- als protagonistes que van fer possible la creació de la Fundació Les Vetes quan aquesta semblava poc més que un somni inabastable.

A través de la col·laboració inestimable del reconegut periodista Albert Requena s'han volgut recollir les vivències personals dels primers membres del Patronat. Es tracta d'entrevistes vives, originals, sense retocs, que fàcilment ens transporten al diàleg sincer i distès, com qui fa un cafè amb un bon amic que feia temps que no veia. Les fantàstiques fotografies d'en Martí Artalejo han sabut traspasar, com sempre, la façana que ens revesteix i arribar a l'essència de la persona a través de la seva mirada.

Som conscients que aquestes històries humanes, anècdotes i records formen part, també, del patrimoni històric de Les Vetes. De fet, és una manera de vincular el passat amb el present, de resseguir alguns moments de l'evolució de la

Fundació i de brindar-nos l'oportunitat de saber o de recordar com es va gestar aquesta obra social.

No s'han pogut entrevistar tots els ex-patrons: alguns perquè malauradament ja ens han deixat, d'altres per motius de salut i d'altres per desvinculació amb la Fundació, però és evident que aquesta trajectòria no podria haver-se desenvolupat sense l'esforç i la il·lusió dels primers patrons i també de totes aquelles persones que, en algun moment d'aquests 25 anys han format part del Patronat i han aportat el seu temps, el seu esforç i la seva experiència, sempre de forma altruista i generosa.

Tampoc seria just no agrair la gran tasca que el Bisbat de Girona, l'Ajuntament de Salt i la Congregació de Religioses Missioneres Filles del Cor de Maria van realitzar per fer possible la creació i posada en marxa del centre residencial Les Vetes.

A tots els que heu contribuït a portar a terme aquest projecte us estem infinitament agraïts perquè tenim a les nostres mans el vostre llegat. Tal com deia Gabriel García Márquez "Som el que fem a partir d'allò que heretem".

David Cortals Pons

President Fundació Les Vetes

25
ANIVERSARI

Saps que la idea va ser de Mossèn Àngel que, amb els diners que va treure de la venda d'uns terrenys que van deixar en herència a la parròquia, va comprar l'antiga guarderia de la fàbrica de la Coma Cros?

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

**Artur
Marquès**

PATRÓ FUNDADOR I
1r PRESIDENT DE LES VETES

No, no ho sabia. Expliqui'ns aquests inicis del projecte de Les Vetes.

Tot ho fèiem en equip. Perquè clar, partíem de zero i cap dels que érem allà teníem experiència d'un projecte que era gairebé empresarial, perquè una de les principals preocupacions era aconseguir els diners, manllevar-ne, demanar crèdit.

L'edifici de les Vetes havia estat una guarderia. Socialment va ser una cosa molt bonica això de la guarderia, perquè en aquells anys, per primera vegada les treballadores amb nadons podien sortir de la fàbrica, travessaven el carrer de Sant Antoni, i a l'altra banda hi havia la guarderia, i podien alletar

els seus fills durant la jornada laboral.

La guarderia la duïen precisament les monges que posteriorment, als cap d'uns anys, vàrem demanar que es cuidessin no ja de les criatures sinó de les persones grans.

Clar llavors ens vàrem trobar que molta gent que es va implicar amb Les Vetes, de petits havien estat cuidats per aquestes monges.

Mossèn Àngel va tenir una gran visió perquè fins llavors la gent gran de Salt havia d'anar a Palau, a residències allunyades del poble. Ell va dir: *"anem per una necessitat del poble"*. En aquell temps no era com ara. Hi havia molt poques places i les que hi havia eren molts cares. No era com ara que estan a l'abast de tothom i encara que n'hi havia algunes, hi havia llistes d'espera molt llargues. Llavors la idea era tenir una residència al cor de Salt. Les Vetes era un edifici molt ben fet, amb unes galeries àmplies on entrava el sol. És cèntric, està a 50 o 100 metres del passeig ample d'allà de la carretera de Salt. I aquí va néixer, tot això va ser cosa de Mossèn Àngel on va començar tot.

Ell va anar a buscar la gent per tirar endavant el projecte?

Sí. Ell es va dedicar després a parlar amb un i parlar amb l'altre. Va proposar participar-hi a diferents persones de Salt o relacionades amb Salt -jo vivia a santa Eugènia en aquell temps però estava tot el dia a Salt fent de metge- I aleshores a mi em va venir a buscar. Va coincidir en un moment de la meua vida que per motius de salut estava molt tancat en mi mateix i em va venir a trobar i em va dir: *"Mira Artur, hi ha una cosa que vull fer i crec que tu em podries ajudar"*. Me la va explicar i em va engrescar. Li vaig dir: va, som-hi. Com ho farem això Mossèn Àngel? I em va respondre: *"deixa'm, que jo acabo de fer la Fundació i el Patronat"*. I ell es va encarregar de fer l'escriptura de la Fundació i ho va començar a tirar endavant.

Clar, per fer una fundació, a part dels objectius, cal aportar-hi alguna cosa i ell hi va aportar la guarderia que havia comprat gràcies als diners que va treure de la venda d'aquells terrenys que la parròquia va rebre en herència.

Aquí se li va posar tothom bé. La Coma Cros se la volia treure de sobre perquè era un edifici catalogat de serveis perquè era guarderia i no s'hi podia construir. La Coma Cros li va fer un bon preu. I va dir: *"va, ara anem a buscar els diners"*.

Quan ell el va venir a buscar ja li va dir: "Això es dirà Les Vetes?"

Sí. Ell el nom ja el tenia clar de bon principi perquè

Les Vetes és el nom que li donava la gent del poble a la guarderia. De la fàbrica Coma Cros la gent en deia *"Les Vetes"*. Era l'àlies, el sobrenom que tothom feia servir *"anem a Les Vetes..."*, *"aquell treballa a les Vetes..."* I aleshores ell tenia clar que s'havia de dir Les Vetes, perquè el nom era símbol de l'arrelament a Salt.

Mossèn Àngel tenia ja el nom de la Fundació, va ser Fundació Privada, -va voler deixar molt clar que era privada-Parroquial- també va deixar clar de bon començament que era de les dues parròquies de Salt, no només de la de Sant Jaume, d'on estava ell, sinó que havia de ser de Sant Cugat també. Que servís també com a unió de les dues parròquies i, aleshores, per això a l'hora de fer el Patronat va tenir en compte que hi haguessin patrons de les dues parròquies. Però va buscar gent d'una certa tendència cristiana, per tenir l'oportunitat de fer un voluntariat, de fer-ho amb una inspiració evangèlica, per entendre'ns.

Privada, Parroquial i de Les Vetes. S'havia de dir així. Havia de ser això i no es podia dir cap altre nom i ningú no ho va discutir, ens va semblar estupend. Però el fet de dir-ho era per l'arrelament de mot. *"Salvar els mots"* deia l'Espriu i ell va dir: *"s'ha de salvar aquest mot perquè amb els anys això es perdrà. És una cosa arreladíssima a Salt que va suposar un fet social important per Salt i ara nosaltres intentarem conservar el nom i el caire social"*, ens va dir el Mossèn.

Aquí llavors, un cop constituït el Patronat, va haver-hi una confluència. Ara, vàrem passar un període de desert. No trobàvem diners enlloc.

Quant temps va ser això?

Així vàrem estar dos anys i mig o tres, fins que vam aconseguir el crèdit de La Caixa, que va ser fonamental. Abans vam trucar altres portes, vam estar equivocats.

Perquè, quants diners necessitaven?

Es necessitaven en aquell moment, per fer-la, em sembla que eren... ummm en total em sembla que eren uns 200 milions de pessetes d'aquell temps, entre construcció i equipaments.

La Generalitat dubtava de si hi posava diners, i això s'ho treballava Mossèn Àngel que coneixia Manel Nonó, un càrrec de la Generalitat. Ell burxava aquí perquè el coneixia de la infància i li tenia molta confiança. L'animava i li deia: *"vinga home que això és per Salt, que heu de posar-hi els diners"*. Al final però qui va dir l'amen des de la Generalitat va ser el conseller de benestar Antoni Comas.

Qui va jugar fort amb això també? El Bisbe Jaume Camprodon, perquè La Caixa, per deixar diners a la Fundació, necessitava un aval i el Bisbat ens va avalar i això va ser clau. Els diners van arribar a través d'un conveni amb la Generalitat segons el qual el govern català aportava el 60 per cent, la Fundació el 40 per cent.

També vam comptar amb l'ajuda de l'ajuntament de Salt, amb en Salvador Sunyer, que és un dels altres personatges clau. Tot i que vam dir: "res de política aquí!!" perquè es clar, CiU governava a la Generalitat i Benestar i a l'ajuntament manaven els socialistes amb en Salvador Sunyer. Ell ens va ajudar molt perquè va posar els serveis arquitectònics al servei de la Fundació.

Va dir: "El projecte ja el farem nosaltres!". Això va ser un gran estalvi, perquè el cost de fer el projecte, la direcció d'obra i tot potser hagués costat 15 milions de pessetes.

A més hi va haver un personatge clau en aquell moment que va ser l'arquitecte municipal, en Ramon Artal. En Ramon va entendre el concepte de residència que volíem. Que és, que fos com a casa. Que fos familiar. Això ho va entendre tant que va fer el projecte, ell en va ser l'ànima.

L'adequació de l'edifici va ser problemàtica?

Sí, ens vàrem trobar amb el problema que l'edifici, en ser considerat patrimoni, no es podia tirar a terra i fer-lo de nou. I ell va dir: "No passa res, ho farem", i ell va fer el projecte de rehabilitació. Va fer uns números, així per sobre, i va veure que sortia molt més car perquè l'edifici tenia aluminosi. Ens ho va dir: "Guaiteu, sortirà més car rehabilitar-lo que fer-lo de vell nou, conservant tot l'aspecte exterior".

Així que finalment es va tirar tot a terra. Ho van fer en un matí perquè era com mantega allò. Van espatllar les parets i van caure a terra com res.

Van sorgir problemes durant la construcció?

La construcció es va encarregar per concurs a l'empresa "Cubiertas y Mzov". Tenien una oficina a Girona. Amb aquests ens vàrem entendre força. Van entendre que érem una entitat benèfica i ells intentaven ajustar-se i van anar a la baixa i en alguna cosa, fins i tot potser es van agafar els dits.

Perquè amb algunes de les coses com ara la instal·lació telefònica es van haver de posar moltes més coses de les que hi havia pressupostades.

Altres coses les vàrem millorar a mesura que veiem que teníem algun diner, com ara el fet de posar telèfons a totes les habitacions.

Quan es va acabar l'obra van venir els equipaments. Estaven demanats de feia temps però vàrem haver d'esperar 4 o 5 mesos. Els patrons triàvem coses tant simples com les cadires que hi havia d'haver i tot el material.

Ens deia que el projecte ja va néixer amb uns objectius.

Quant als objectius, va quedar molt clar que la residència havia de ser per a persones necessitades i desvalgudes. Això està a la carta fundacional. Els més necessitats i desvalguts amb preferència de Salt, perquè vàrem dir: "què en treurem que un de Salt vagi a Arbúcies i un d'Arbúcies a Salt?". I vàrem posar "amb preferència", no vàrem dir "només de Salt". Perquè hagués sigut excloent i aleshores hagués estat una cosa que no hagués estat bé. Va ser obert.

A més de l'aval, quin paper més juga el Bisbat?

Aquí el Bisbat, per participar en el projecte, va demanar 6 habitacions de lliure disposició. Per què les volien? Per exemple, ells es troben que es mor un capellà gran que té una majordoma que queda sola i desvalguda. O la germana d'un capellà que havia cuidat sempre el mossèn i que queda penjada quan aquest es mor i també queda sola. El Bisbat tenia sis llits i tenia dret a dir què se n'havia de fer. Després ja ens cuidàvem nosaltres, amb els convenis que es van fer, que encara que no tingués un duro pogués entrar.

Ens vàrem posar d'acord amb l'objectiu cobrir una necessitat social de Salt. I per la persona que no tingués recursos la Fundació buscava fórmules per cobrir les despeses. En principi el cost era un, però cada vegada hi va haver més exigències, que si fisioterapeutes, que si teràpia ocupacional, que si les ràtios de personal... total que els costos es van disparar i els ingressos no entraven en la mateixa proporció.

I llavors ja va començar, no pas a anar malament, sempre vàrem anar bé. Sempre vàrem pagar. No hi va haver cap moment que quedéssim a deure res a ningú... Però tot amb penes i treballs perquè clar nosaltres teníem el crèdit de la Caixa que havíem de pagar... no sé si eren més de cent mil pessetes cada mes eh!.

I llavors es clar, les entrades d'on ens venien? Doncs ens venien, un cop funcionava, per part de la Generalitat. A més vàrem organitzar tot de coses per fer diners. Al principi, no teníem ni un duro i vàrem decidir fer loteria de Nadal. Ens va tocar un duro per pesseta i molta gent no el va cobrar. Amb això vàrem fer un milió de pessetes que va servir per poder arrencar moltes coses.

Això va ser amb la residència construïda?

No, no, abans. Ja havíem començat una campanya que se'n deia *El mil per mil*. Volíem trobar mil persones que paguessin mil pessetes a l'any. Serien 6 euros no? Però en aquell temps era una quantitat important.

Les van trobar?

Nooo, què va! En vam trobar cent o dues centes!! Però no, ui... que va... no. Costa molt de trobar suport en aquest tipus d'iniciatives. En el fons, qui hi va participar? Els de la parròquia, els patrons... Qui s'hi posa en aquestes coses? Els que estan implicats en moltes altres coses d'allà. Pesques algú, per exemple algun familiar que s'hi va implicar quan va veure que la cosa anava bé i això va ser una campanya que, avui, encara l'altre dia, en vaig trobar un que em va dir "Encara pago Les Vêtes!" O sigui que encara hi ha persones que són fidels en això. Una segur, perquè l'altre dia me la vaig trobar. Potser n'hi ha moltes més.

També vàrem fer campanyes amb les empreses de Salt. També vàrem anar a trobar els personatges, els que tenen molts calers. D'aquests, molt pocs van posar un sol duro. Perquè nosaltres sempre diem: "els diners no ens venen dels rics, sinó que ens venen dels pobres". I és així de cert. I hi ha persones que varen col·laborar amb una quantitat maca. Maca per aquell temps com podrien ser 50 mil pessetes o 25 mil pessetes. Això eren diners en aquell temps. Ara, clar, comparat amb el cost de la residència que se n'anava cap als 200 milions, doncs això era poca cosa. Però vaja, va ser un gra de sorra. Vàrem començar fent llentiades. Una festa on els assistents menjàvem un plat de llenties, pa aigua i una fruita. Una cosa austera, com si fos a casa i comptàvem amb molt voluntariat i per cada plat hi guanyàvem uns diners.

Totes aquestes campanyes es van fer abans que la residència entrés en funcionament?

Sí, sí, ja havíem arrencat amb la recerca de donatius, *El mil per mil*, *La llentiada*, encara que

aquesta, quan la vam iniciar, la residència potser ja estava en funcionament.

Com ho van fer per seleccionar el personal?

Per la cuina vàrem dir que agafaríem un professional de Salt, al qual li vàrem posar un seguit de condicions com ara fer menús especials per als avis, etc. La tria del personal és una cosa que es va fer amb molta cura.

Els professionals, el que era neteja, ho vàrem fer a través d'una cooperativa que es deia SERSA. Nosaltres posàvem un cost i ells feien la neteja.

Quant als professionals de geriatria, no ens vàrem veure capaçs d'absorbir i gestionar la quantitat de currículums que preveïem que tindríem, tots érem voluntaris i no teníem prou hores, i llavors vàrem agafar un gabinet d'un tal Domingo i li vàrem dir el perfil del personal que volíem. Li vam dir: *"mira volem personal que han de ser persones, humanistes total, que han de ser amb una afabilitat grandiosa i que estiguin disposades a fer de tot, que siguin polivalents"*. I aquests de la mà de currículums van triar 8 persones i ho van ensopegar, ho van encertar del tot.

També vàrem agafar una persona de manteniment. Una persona que era *"un chico para todo"*, el Sr. Jordi, que també es va fer molt famós allà. Ell ho feia tot. Si calia es movia una persona, si calia canviar una llum ho feia, si hi havia qualsevol reparació la feia ell i era un bon home i era afable amb els usuaris i les famílies.

I la direcció del centre? Qui la va assumir?

Primer hi va haver Alfons Morer, un altre puntal que va ser un director voluntari fins que la Generalitat ens va exigir que fos una persona professional. També vàrem tenir un administrador voluntari, en Josep Brugué. Després de l'Alfons, la primera directora professional va ser la Cristina Esteva.

Un cop construït l'edifici i triat el personal la residència entra en funcionament amb totes les places ocupades?

L'haguéssim emplenada el primer dia. Però no, el primer mes només vàrem entrar sis persones. Jo crec que es va emplenar del tot al cap d'un any però nosaltres no vàrem voler que tot d'una n'entressin 20 de cop. Vam dir, anem rodant la cuina i la resta de serveis per fer una posada en marxa progressiva.

Això és una assistència assistida, no és una residència tipus hotelet. I vàrem pensar a la 3ª planta hi havia persones més vàlides físicament, al mig eren els que es valien mitjanament i a la planta baixa hi havia els allitats.

I com va anar l'arrencada?

Has de pensar que un cop acabades les obres, vam fer una crida i tot un seguit de voluntaris es van prestar a netejar l'edifici. Has de pensar que en 4 dies estava tot net.

Poc abans va ser quan es van instal·lar la comunitat de monges. Hi havia un tros, que ara està reconvertit en habitacions, que elles tenien com a residència. Treballaven molt. Al principi eren 4 i una de jubilada que estava amb elles i que ajudava molt. Ara, les 4 *"pencones"* pencaven molt! Primer, que a la nit es quedaven elles i això ens va salvar. Perquè elles cobraven una misèria.

Van voler cobrar el que cobrés la persona que tenia el sou més baix, tot i que la Mª Jesús era infermera, i nosaltres estàvem obligats a tenir una infermera. I tot es va posar bé perquè el cost no era tant elevat.

En quin moment decideix fer un pas al costat en aquest projecte?

Jo tenia clar que la meua era una dedicació que l'establiria per un cert temps. No era per tota la vida i no em volia perpetuar de president perquè tenia ganes de fer altres coses i vaig pensar que 8 anys ja estava bé. Vaig anar madurant i quan faltaven pocs mesos per fer els vuit anys en el càrrec vaig plegar.

I amb quin sentiment?

Estava content del què s'havia aconseguit, aquest va ser el meu sentiment però crec que amb totes aquestes coses s'ha de saber plegar. M'hagués estat molt fàcil continuar perquè era el que tothom volia però d'altra banda era conscient que tenia dona, tres fills i em va absorbir molt temps, jo treballava de metge a la tarda i el matí me'l passava a Les Vetes. En vaig fer d'això un compromís temporal perquè em vaig comprometre i vaig sortir pensant-me que el compromís ja l'havia assolit. La cosa funcionava, estava arrelada, tirava endavant, els números

sortien, la gent estava contenta, l'esperit es va mantenir sempre però el meu temps havia acabat aquí.

La monja em deia que era indispensable i jo els deia que no, que ningú ho és d'indispensable i al final ho van entendre.

Ara molt content eh!.

La conclusió és que jo en vaig treure més que no pas el que vaig donar perquè vaig aprendre tantes coses!!!. Vaig aprendre coses d'arquitectura, coses de diners que en ma vida m'havien passat pel cap i que al final les vaig entendre. Coses de la gent de cada dia, dels voluntaris, de tots els altres patrons, de l'estructura i atenció a les persones de la tercera edat. I també el lloc aquest que vaig ocupar em va fer conèixer molta i molta gent.

Allò que abans en dèiem fer coneixences i avui en diuen fer xarxa, doncs jo vaig fer una xarxa que encara ara la faig servir moltes vegades perquè són gent que les he incorporat a la meua xarxa.

///

Can Ricard

Cafeteria Restaurant
C/ Major, 120 - 17190 (Salt)
Tel. 972 40 13 90
www.canricard.com - info@canricard.com

Mossèn Àngel Caldas

FUNDADOR DE LES VETES

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

s'associïn en pro dels fins de la Fundació i que l'administrin".

Per tant, sí, podia ser una altra cosa, podia ser una cosa per mainada, però mira, va tocar als avis. Per altra banda aquí la piràmide d'edat es fa notar. La presència dels avis, cada dia hi ha més gent gran.

Per la Fundació, m'han explicat que va ser vostè que va anar a buscar un per un als que creia que podien formar-ne part?

Una explicació prèvia. Era el temps del concili, havia passat i aquest havia recalcat molt la responsabilitat dels laics. Jo personalment estimo molt la

responsabilitat laical de l'església. L'estimo molt perquè a mi com a pastor, com a rector, com a capellà em fa estar al servei de la gent. A mi no m'interessa que una persona sigui ministre, m'interessa que com a persona laica el que facis, ho facis amb gran responsabilitat i amb una gran eficàcia humana. El que diem, "el cultiu espiritual del laic". Llavors jo vaig tenir molt clar que havia de ser una cosa laical, que no manessin els capellans.

Perquè?

T'ho explico. Primer vaig voler que fos una cosa saltenca. I a les hores els patrons van ser, l'alcalde i els rectors de sant Cugat i de Sant Jaume. Són fixes perquè té un sentit de cos, de família, saltenc, d'origen. Una comunitat d'amistat, de coneixement i de mútua ajuda. Per tant és de tot Salt, és tot Salt que hi ha col·laborat, no hi ha ni un bri d'intent de divisió, al contrari. I volia que fossin els laics. Per tant és una institució que no és canònica, és civil, és civil. Depèn de la Generalitat, no és de dret canònic. El bisbe no hi intervé amb aquesta Fundació. Per què? Perquè jo volia que fos responsabilitat total dels laics i que fossin ells els qui ho portessin a terme. Aquesta va ser la principal, la teologia del laic, la valoració del laic.

Però també, jo sé que a l'església de Girona no li sobren capellans i per tant no cal que perdin temps fent residències i gestionant-les, tenen altre feina per fer. Però això és secundari. Allò essencial és el que dèiem abans de la valoració del laic. I si Les Vetes va bé, no és el Bisbat que la fa anar bé, són els patrons. I si va malament no és el Bisbat qui en té la culpa, sinó els patrons. La responsabilitat dels laics és total!

Les Vetes, en la pràctica, ha de ser una escola de geriatria. No n'hi ha prou de fer-ho bé, sinó que vol ensenyar a fer-ho bé

Per què aquesta idea. La idea de crear una residència geriàtrica a Salt?

(Somriu) No ho sé ben bé. És una idea que no és creada en un moment, és tot un procés. Cal explicar la situació material de la parròquia en aquell moment i per què es va adquirir el terreny de la Coma Cros. Teníem un camp molt gran, un terreny important que en dèiem el Tramuntana, on hi fèiem esports pel jovent, aquí al darrera de la plaça del Veïnat. El van donar a la parròquia.

Llavors hi vàrem treballar molt amb jovent. El vam convertir en una escola esportiva petita. S'hi va treballar molts anys i el jovent, que ara té 65 anys, doncs varen estrenar-lo que en tindrien 17. Però es clar, costava tirar-lo endavant, no hi havia diners, faltava pista, portava dificultats de gestió, no sortia molt bé.

I llavors la Coma Cros va suprimir la guarderia. Al fer això vaig pensar que podria ser interessant per la parròquia, per la seva proximitat, perquè els dos edificis estan separats... 30 metres. I llavors vaig anar a dues persones, la Carme Trinxeria i la Mercè Masó, i els vaig demanar si elles creien que serviria per fer-hi una residència d'avis. I em van dir que sí. Però hi havia un problema, però hi havia aluminosi i s'havia de tirar a terra. Tampoc no hi havia prou espai, només era un pis i en necessitàvem dos.

Primer vaig fer gestions amb el Sr. Bisbe Jaume Camprodon. En veure'l, li vaig dir: "miri Sr. Bisbe", li vaig ensenyar tots els dibuixos que jo veia i li vaig dir: "hi ha aquesta possibilitat, vendre'ns el Tramuntana i comprar això". Era pràcticament una permuta, vendre'ns el Tramuntana i comprar Les

Vetes. Van voler que hi hagués una persona que fes un peritatge. El va fer en Joan Maria Palahí, que és arquitecte tècnic i que ho era del Bisbat. Va fer el peritatge del Tramuntana i el va valorar en 18 milions i aquí també en 18 milions i vaig demanar permís al Sr. Bisbe per executar aquest projecte, fer una Fundació... I em va dir que sí.

Però per què una residència geriàtrica i no qualsevol altre cosa?

La parròquia és una entitat molt viva. Té molta força expansiva, hi ha una convicció molt profunda que és la fe, i una altra convicció molt profunda que no hi ha fe si no s'estima la gent, i si no s'estima sobretot la gent necessitada.

I la parròquia sempre ha estat oberta al servei dels altres. I quan vaig anar al notari per argumentar la creació d'aquesta Fundació ell va citar un canón de dret canònic que ho diu això. La parròquia té l'obligació de preocupar-se dels pobres, dels vells, dels malalts, clar, fa una reflexió. Fins i tot aquest canón està incorporat als estatuts.

Te'l llegeixo, diu: "el codi a dret canònic imposa al rector el deure de dedicar-se en particular diligència als pobres i als afligits, als que viuen sols, als immigrants, als que pateixen especial dificultat, és un cas concret del precepte general de la caritat i, aplicat als vells, s'inscriu en el quart manament.

L'església catòlica és prolífica en la creació de corporacions i de fundacions amb fins d'assistència i de caritat, ha mogut la compassió humana i urgint la caritat de pes". I amb motiu de tot això segueix: "El rector de Sant Jaume, amb l'empara del Bisbe promou la fundació, la dotació, fomenta que els laics

Llavors em pots fer una pregunta: “Mossèn, com és que essent una cosa laïcal hi ha tants capellans a Les Vetes?”. Perquè hi ha el rector de Sant Jaume i el de Sant Cugat.

El de Sant Jaume és un patró especial, és específic. Ell té l'obligació de nomenar els patrons. Els patrons han de ser gent que transmetin el sentit cristià de l'evangeli a través d'una parròquia. I això sí que és propi dels laics, però la responsabilitat de gestió és d'ells. I llavors vaig posar un rector que nomenés els patrons perquè no fos un mercat persa, allò.

Ara imagina't que fos patró d'aquí un ateu. No té sentit. No entén el problema, entén el del bé, però no el de la intencionalitat, que és una presència de l'església que serveix a la gent. El president de la Fundació és el responsable civil i després per no haver-hi una sola parròquia vaig posar-hi el de Sant Cugat. Després el Sr. Bisbe té un representant que revisa els nomenaments i les decisions dels patrons. Per assegurar l'esperit però no per assegurar el funcionament.

Llavors la funció dels capellans és molt important, però en el seu nivell. Així, jo estic aquí, sóc el capellà de Les vetes, però no mano res, només faig de capellà i prou. Mana el director. I és el rector de Sant Jaume qui nomena els patrons. I si els patrons no fan la seva feina, és ell qui proposa canviar-los quan acaben el mandat. D'aquesta manera s'assegura: La gestió, la funcionalitat, la professionalitat i l'espiritualitat. S'ha de buscar la manera humana més potent d'assegurar aquesta espiritualitat, perquè si no se'n cuiden els capellans d'aquí no se'n cuidarà ningú.

Què hi pinta Sant Josep aquí, en aquest projecte?

Ah! Home, hi pinta molt. Molt. Sóc jo que el vaig fer patró perquè jo sóc molt amic de Sant Josep. És com si em diguessis: “Què hi pinta el teu pare a casa teva?”. Oi que el teu pare a casa teva hi pintava molt? Doncs Sant Josep encara hi pinta més aquí saps?. Perquè, nosaltres partim de la fe.

Aquí Les Vetes té uns objectius molt importants, que són la professionalitat. Una professionalitat específica de la geriatria i que alhora sigui una escola de formació de geriatria. No n'hi ha prou de fer-ho bé, sinó que vol ensenyar a fer-ho bé. Vol ser una escola de geriatria en la pràctica.

Perquè aquest és un món molt important. El dia que la gent deixi d'entendre que una persona gran, és una gran dignitat i pensi que és demenciada i

que només fa nosa, estem perduts. Aleshores la particularitat de Les Vetes és que és una font d'inspiració del comportament d'acord amb la dignitat humana. Tractar molt bé la gent, amb l'afegit, molt important, que per nosaltres el malalt és un fill de Déu. I amb un respecte total a les seves decisions, evidentment.

“Mira, he anat al cel i m'han dit que m'entornés que m'havia de confessar”

Perquè clar, vostè en els moments més complicats deia als patrons: “No patiu, Sant Josep ens ajudarà”.

Sí, perquè tots els patrons han treballat molt. Els patrons ho han viscut i han tingut una il·lusió molt gran. L'ànima ha estat la parròquia i, sense l'esperit de la parròquia, sense fe no s'explica. És una inspiració de l'església, no meva, de l'església però... És laïcal.

Fa 25 anys que Les Vetes funciona però imagino que hi va haver un moment que vostè va pensar: “Ara sí, això ja va”.

Mai he tingut problemes. Em vaig recolzar sempre en els patrons. Els “tius” que vàrem triar treballaven molt, són intel·ligents, són honrats. Tots eh!. Tots els que hi han passat. Un cop va començar a funcionar jo vaig estar tranquil, ja sabia que funcionaria. L'any 1991 em varen operar i pensaven que moriria, em van treure un ronyó, però no em vaig morir.

Vostè tot això no ho ha fet per lluïment personal però la gent li reconeix i li agraeix moltíssim.

Sí, ho he notat que la gent m'ho agraeix però que no m'ho agraeixin a mi. Cal tenir clar que Les Vetes no és una unitat, és cosa d'un equip de gent que ha treballat molt i també s'ha d'agair a aquella gent que no apareix. Les Vetes no és només allò fundacional, és el que es realitza cada dia, són aquestes 40 treballadores que vénen aquí cada dia, que intenten fer-ho tan bé com saben, i la directora i el personal i l'equip tècnic. El president que s'hi fa molt.

Com a capellà, com a persona que manté contacte amb les persones ingressades, com se senten aquí?

Una pregunta difícil de respondre objectivament perquè la gent que hi ha aquí és molt variada, amb temperament, amb educació i en el grau de malaltia. Hi ha vint i pico de persones que van en cadires de rodes i la gent que arriba aquí depèn de com vivia a casa seva i depèn de la família. Sempre hi ha errades o mancances i s'han de corregir sobre la marxa quan sorgeixen, però sempre hi ha voluntat de correcció i de millora.

Hem de pensar que la gent d'aquí són professionals i tots els treballadors van millorant. Jo dic que és una escola. Hi ha moltes coses que es poden millorar. Aquí és molt importat mantenir la unitat, la cooperació, treballar junts i amb esperit de servei, amabilitat i comprensió. Llavors el capellà em fa l'efecte que hi intervé molt en aquest sentit, en mantenir l'esperit de família. I cada persona té la relació amb el capellà diferent, com al carrer. Es fan esforços perquè la gent se senti contenta però es fa difícil. És difícil fer sentir contenta a una persona amb alzheimer, o amb una demència i el mèrit de les persones que treballen aquí, és adaptar-se a aquestes persones i fer-ho cada dia millor.

Imagino que a vostè li va saber greu que marxessin les monges.

Van venir 4 monges aquí que eren com quatre tancs. Eren potents i elles van donar el perfil de Les Vetes. Van fer la primera sembrada i s'ha seguit molt de temps les coses que elles van senyalar i s'ha aprofitat dels valors que elles varen sembrar, sobretot de l'esperit de la dedicació. Tothom aquí agraeix a les monges el que van fer. Ara bé, després la gent es va fer gran, i els problemes tècnics es van complicar. Va ser quan les monges van entendre que ja no els tocava portar la direcció tècnica de la residència i varen deixar-ho. Mira precisament avui, -dia que fem l'entrevista 4 de juny- és la festa de la congregació de les Germanes del Cor Immaculat de Maria i agraeixo públicament tot el que han fet per Les Vetes.

Per acabar, com s'imagina Les Vetes del futur?

M'imagino Les Vetes del futur cada dia més competents. Segon, cada dia més obertes a l'ensenyament dels altres. En tercer lloc, cada dia imaginant sistemes d'abaratiment dels preus. I quart, la imaginació de la gent que entén la missió de Les Vetes per ajudar en aquest abaratiment.

Llegeixi's cas de llegats o donatius.

Miquel Casellas

PATRO FUNDADOR I
2n PRESIDENT DE LES VETES

« A Les Vetes se la coneixia com
"La Bombonera" »

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

Des de quan forma part del projecte de Les Vetes?

Des de quan? Des de 1989 que em va venir a buscar el patró gros! L'ànima de Les Vetes, per mi, i crec que per tots, Mossèn Àngel Caldas.

I perquè el va venir a buscar? Per què creu?

Home, perquè ens coneixíem i jo vaig fer la comunió solemne amb ell quan era vicari d'aquí Salt. I clar, ens coneixíem de quan jo era petit, i llavors jo treballava a la Caixa, i per això em va venir a buscar.

De totes maneres jo el vaig advertir "si vostè em ve a buscar perquè La Caixa l'ajudi, ara això s'ha canviat i no en treurem pas res". I ell, molt hàbil, em va dir "Això no hi té res a veure! No et venia pas a buscar per La Caixa, sinó per tu", em va dir. És molt murri, és molt murri!

Quan li diuen per entrar a la Fundació ho fa per assumir alguna funció concreta?

No, no. Jo crec que tots vam entrar igual, bàsicament per formar el Patronat. Érem una vintena... divuit o vint... i entre tots ho anàvem fent tot. I vàrem fer moltes reunions i no teníem ni un ral, no teníem un ral. Crec que tot el mèrit de Les Vetes és aquí, que sense cap diner, vàrem executar un projecte amb un pressupost de 312 milions de pessetes. Sense tenir ni cinc!

Una muntanya, no? Un projecte difícil i complicat!

Sí, sí haguéssim apuntant tot el que vàrem viure

seria molt important. Seria molt important perquè no s'acabava mai, no teníem res, va portar molta feina i hi va haver molta bona voluntat. I bueno, inclús recordo, que entremig, Mossèn Caldas es moria. Vaja, tenia un mal que s'havia de morir i va estar a punt. Recordo que un dels patrons era el doctor Barceló i un dia, que coincidí amb una reunió del Patronat, el va anar a veure a la clínica i quan va tornar, el vam estar esperant, al vespre, tard eh, va arribar de veure! i li vam preguntar i ens va dir: "Està malament i es morirà" i sortosament es va equivocar.

Vostè li va dir a Mossèn Caldas que si el venia a buscar per La Caixa no hi tenia res a fer. De fet vostè és un home de números. Portava els comptes? Ho feien en equip? Com ho feien?

Jo crec que els números els va portar personalment Miquel Bisbe, molt trempat... però... va ser que llavors jo tenia una bona posició a La Caixa, era el responsable de La Caixa a les Comarques de Girona, i també va ajudar.

Bueno, ara ja en podem parlar, però.... quan no hi havia manera de desbloquejar res jo vaig estar tres o quatre nits sense dormir i vaig trobar la solució perquè... es donava el cas que en aquell moment era el cap de la Caixa i al mateix temps era membre del consell d'economia del Bisbat. Això va anar molt bé, va anar molt bé.

I després d'aquestes nits sense dormir vaig trobar la idea.

La fórmula va ser que el Bisbat avalés un 59,50 per cent del projecte de les Vetes i d'aquesta manera vàrem aconseguir que la Caixa fes un crèdit, ja que l'aval era la nostra garantia.

Hi va haver algun patró que quan va saber que els havien atorgat el crèdit va dir que començava a veure llum al final del túnel que estaven travessant.

Home, va ser molt maco. Encara recordo que a la junta econòmica del Bisbat també hi havia Mossèn Ferrer, al cel sia, i ens vam posar de costat i li vaig dir: "Avui hi ha aquest tema, aviam si m'ajudes" -referint-se a l'aval per Les Vetes-.

I em va dir: "Bueno, d'acord, tant com vulguis" i s'hi va enganxar de seguida.

Ho va fer molt i molt bé. De debó li dic. Em pot ben creure. Ens va ajudar molt i molt.

L'ajuntament va ajudar fent el projecte, els patrons ajudaven amb el voluntariat. Un cop construïda i a punt, calia equipar-la. Com ho van fer? Qui se'n va encarregar?

Aquí llavors teníem l'Alfons Morer i l'Artur Marqués i aquests eren els homes forts de la gestió. L'Alfons era el director voluntari i en Marqués el president, el primer president.

Ara, al cap d'aquests 25 anys, amb tota la perspectiva com veu Les Vetes? Pensava que s'arribaria fins aquí?

Crec que vàrem arribar més amunt que ara, i fins i tot van recular perquè hi teníem un equip de monges extraordinari. Ens va arribar que el Conseller de Benestar Antoni Comas Balldellou, anomenava Les Vetes "La Bombonera" gràcies a les cinc o sis monges que teníem que, eren cinc o sis apòstols. Dintre les monges, la seva superiora, que al mateix temps feia de directora de Les Vetes, la germana Mª Jesús, era un crac. És una crac!

Considera important per Salt recuperar per a usos socials un edifici que havia estat la guarderia?

Sí, jo no hi havia anat perquè ja era més gran però el que sí que hi va estar a la guarderia és el

president d'ara. Ell va dir l'any passat quan va assumir el càrrec i es va presentar com a president que es considerava un fill de Les Vetes perquè la seva mare hi treballava i ell hi va anar...

Però imagino que vostè, encara que a la guarderia no hi havia anat, valora el fet que l'edifici es conservi i tingui aquests fins socials.

Sí home, i tant! Abans era una guarderia de mainada i ara es una guarderia de gent gran, en el bon sentit eh!

Recorda alguna anècdota com a membre de la Fundació que li faci valorar encara més el projecte de Les Vetes?

Jo recordo el dia que després de la reunió vàrem estar esperant que vingués el doctor Barceló de la clínica de veure el jossèn i el primer que ens va dir va ser que s'estava morint i que es moriria, que s'havia de morir. I resulta que va ser un miracle perquè se'n va sortir.

Hi ha una anècdota amb el propietari de la rellotgeria Comas que sovint, quan no tenia feina, sortia a la porta i anava fent apostolat, com Mossèn Àngel, a dins el seu camp ell feia apostolat pels clients i el dia que va passar Mossèn Àngel, que havia "RE-SSUS-CI-TAT!!", doncs van estar parlant i li va dir: "Mossèn, me n'alegro molt que se n'hagi sortit" i ell li va respondre: "Mira, jo ja m'havia mort i vaig trucar a les portes del cel. Em va obrir Sant Pere i li vaig dir volia entrar aquí. I Sant Pere em contesta: no, tu no pots i no podràs entrar fins que hakis confessat en Comas".

Dit això, Mossèn Àngel es va oferir per confessar amb el rellotger i aquest li va respondre: "Jo no em vull pas confessar amb vostè!" I per què no? Li va dir el Mossèn. "Doncs perquè no vull que vostè es mori".

Com recorda la seva presidència al front del Patronat? Va ser el segon president.

Les Vetes per mi és una vivència extraordinària perquè el que vàrem viure i els anys que hi vam treballar "de-sin-te-res-sa-da-ment" és indescriptible, una meravella.

La seva presidència va portar canvis a la Fundació o va seguir una gestió continuïsta?

No. A més, el patronat sencer va durar molt de temps amb els patrons fundadors.

Van haver d'aportar moltes idees per poder aconseguir diners, perquè amb el crèdit no feien prou, i a més l'havien de tornar.

Home, i tant! Llavors hi havia molta gent voluntària i també es va dir que es podia ser voluntari de Les Vetes ajudant en les feines o bé econòmicament.

Quan vaig ser president el que sí que ens vam plantejar entre tots, i el primer de tot, va ser que havíem d'estalviar. S'havia d'estalviar perquè necessitàvem els diners i no podíem quedar malament amb els proveïdors i s'havien de començar a fer les coses ben fetes.

Podríem dir que una mica com ara? Una situació econòmica difícil provocada per la crisi i que no es podia estirar més el braç que la màniga?

Això, segur, això segur. El que passa que ara hi ha la

diferència aquesta de les monges, unes treballadores que no tenien horari i cobraven el mínim, això canvia molt.

Un fet cert és que, a vegades, en un geriàtric s'han trobat que algú s'ha mort i fins al cap d'unes hores no se n'han adonat i això, a Les Vetes, no va passar mai. Ningú es va morir sol, els pacients que van traspasar sempre ho van fer acompanyats de les monges de vetlla.

Miquel, no sé si hi ha res més volgués dir i no ho haguem tractat? -Com que l'entrevista la fèiem a casa de l'Emili Serra, en Miquel busca la seva complicitat-

Jo ara diré una cosa, si a tu Emili et sembla bé. Sí, sí. -li diu l'Emili-.

Jo crec que aquí hi va haver un home que ens va perjudicar. Ens va perjudicar perquè, a l'Emili i jo, i a altres que hi érem des del primer dia, doncs després de donar molt per Les Vetes ens va ascendir, allò que en diuen "patadón hacia arriba" i ens va dir: "Vosaltres sereu assessors" I no ens va trucar mai més i no ho va fer gaire bé. No diré pas el nom! Això va ser "un lunar" per Les Vetes! Sortosament però tampoc no va durar gaire.

(Acabem l'entrevista mentre l'Emili Serra ens convida a vi dolç i vi ranci, abans d'entrevistar-lo amb ell, oferiment que descartem però agraïm).

//////////

**PATCHWORK TEIXITS
MERCERIA FILS LANES
PUNT DE CREU CORTINES
CATIFES ESTELADES SENYERES
LLENÇOLS NÒRDICS
PROTECTOR MATALASSOS
TAPISSERIA DECORACIÓ
LLISTES DE NAIXEMENT
ALTA COSTURA REGALS
... I moltes coses més**

TEIXITS
Agell

- Més de 400m de botiga!
- Pàrquing per a clients darrera la botiga (c/Josep M. Segarra)
- Més de 50 anys al vostre servei
- Més de 3000 robes de patchwork

De Salt a tot Catalunya !!

Visita la nostra botiga online www.teixitsagell.com

C/ Major, 7 Salt (GIRONA) Tel. 972 231 372 info@teixitsagell.com

« Fundació Les Vetes »

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

“ Dormia i vaig somiar que la vida era alegria.
Em vaig despertar i vaig veure que la vida era servei.
Vaig servir i vaig comprendre que el servei era alegria.”
(Rabindranath Tagore).

« Tot i que jo i altres teníem afiliacions polítiques, a la Fundació de Les Vetes, mai es va parlar de política. Entre els patrons hi havia molta pinya i per això vam durar tant temps »

Amb el so de fons del rellotge de la sala on ens va acollir, l'Emili ha escoltat la conversa que hem mantingut amb en Miquel Casellas. Assentint molts dels comentaris del seu company de patronatge.

//////////

Emili, també és patró fundador de Les Vetes. També el va venir a buscar Mossèn Àngel?

També, també. Ens coneixíem de sempre però jo penso que ho va fer amb picardia perquè sabia de què anava. Jo tenia un càrrec polític de Convergència i ell va fer equilibris en la constitució de la junta per posar-hi representants de tots els partits polítics de Salt. Jo crec que a mi em va venir a buscar per això. A part que ens coneixíem de sempre perquè ens va donar la comunió quan era vicari, però ell va ser murri.

Quan vaig veure que hi havia els altres, i els altres i els altres... em vaig adonar que va fer un equilibri per tenir el domini de cara a la Generalitat, a la Diputació. En definitiva un equilibri.

Perquè, quin càrrec tenia vostè?

Càrrec cap. Jo m'havia presentat a les eleccions per Convergència i tothom sabia el meu pensament polític d'aquells moments. I ell deuria pensar: "mira, n'agafarem un de cada" i crec que va encertar-ho perquè, no hagués quedat tan rodó.

Se'n parlava, de política, dins la Fundació?

No, no se'n parlava, de política. Allà hi havia una simpatia extraordinària! Hi havia l'Albert que va ser el vicepresident vitalici. Ho va ser amb tots els presidents.

Tenia o va assumir alguna funció específica com a patró?

Jo em cuidava més aviat del manteniment, de la conservació. Hi havia gent que treballava a Les Vetes.

A part de tenir els voluntaris, hi havia un mantenidor, en Jordi, i se l'havia d'ajudar. Jo hi anava cada dia al matí. Hi estava potser dues hores i em cuidava que tot funcionés. Ho feia tot de manera voluntària.

A què ús referiu quan diu "que tot funcionés"?

Home, les llums, la calefacció, el gas, la cuina, la bugaderia....

-Aquí en Miquel Casellas puntualitza i explica que l'Emili, "hi entenia d'aquestes coses, era lampista"-.

Llavors, també hi havia l'administrador, el Sr. Josep Bruguera, també voluntari. Va ser una troballa, que

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

Emili Serra

EX-PATRÓ
DE LES VETES

havia treballat a l'antic psiquiàtric i quan es va jubilar se'l va fixar i no va cobrar mai res. Ell venia de Girona, amb l'autobús i encara que nosaltres li dèiem que havia de cobrar els tiquets de l'autobús, no els va cobrar mai. Mail.

A mi m'agradava molt treballar amb ell perquè llavors hi havia moltes mancances. Pensa que quan ens van entregar aquest edifici no hi havia armaris, hi havia deficiències dels paletes, van sortir humitats, faltaven cortines. I aquest, el Sr. Brugué quan no hi havia diners ens avisava "no podem fer res, fins el mes que ve".

Després ens vàrem posar en contacte amb un empresari que va fer les obres que calia fer urgent i va cobrar a terminis. El fuster igualment. Ens va fer els armaris, perquè no hi havia armaris per posar la roba. Vull dir que tela!!!

Llavors a la bugaderia no hi havia ni rajola ni safareig, es va haver d'anar fent i es va fer tot!. I si no hi havia diners doncs ens deia: "No n'hi han, esperem un altre mes!".

Després n'hi havia molt, de voluntariat, i clar això també beneficiava l'economia! Perquè només el sou que hagués pogut cobrar un professional com el Sr. Brugué, tu diràs el que haguera costat. Molts de diners.

Feien pinya entre companys, entre els patrons?

Sí, sí, hi havia molt bon ambient. És una virtut que vàrem tenir tots, per això no hi va haver canvis, tot i que els estatuts deien que cada dos anys s'havien de fer canvis i en canvi s'anaven prorrogant, prorrogant, prorrogant...

-Serra assenteix quan en Miquel Casellas puntualitza que "hi havia un director espiritual, que

era la seva voluntat i que és el que manava de facto"-.

Vist en perspectiva, confiava que Les Vetes faria el camí que ha fet i arribaria on és ara?

Sí, sí, jo ja ho vaig veure clar.

I se sent satisfet?

Sí, i tant perquè tot el que vaig fer ho vaig fer a gust. Hi vaig patir una mica, a vegades però....

Hi havia la "morgue" que no reunia cap condició sanitària i vam aconseguir desmuntar-ho i fer un conveni amb el tanatori de Salt.

Clar, primer es va fer la "morgue" a Les Vetes perquè no hi havia tanatori i quan es va fer vaig dir: "És el primer que hem de demanar" perquè quan hi havia un difunt era un trastorn eh!.

Tenir-lo allà hores i hores. No teníem cambres ni teníem res.

Els ha estat agraïda la feina que han fet per Les Vetes?

Jo he disfrutat!. Ara, si ho valoren o no ho valoren? Potser no perquè la meua sortida crec que no va ser corresposta amb el que jo havia donat a Les Vetes.

Hi va haver un canvi i els primers vam ser a nosaltres perquè consideraven que ja ho havíem donat tot. Què sé jo!...

Com creu que van afectar aquells canvis a Les Vetes?

Bé, quan jo estava a Les Vetes, als interns, se'ls permetia que tinguessin una mica de vi.

N'hi havia algun que com que no podia beure vi al menjador se li consentia que en tingués una ampolla i en begués a l'habitació, amb mesura i control eh!. I crec que això no era perjudicial.

Hi havia més tolerància i la directora, la mare Mª Jesús ho tolerava. I tenien xocolata, i una mica de torrons, una mica de llaminadures...

No sé si ara els hi deixen fer!. Clar, ara és més gran, hi ha més gent.

S'ha professionalitzat tot molt més.

Sí, jo per mi sí.

Les Vetes va ser pensada per a donar servei a persones grans, necessitades i principalment de Salt. Durant el temps en què vostè va ser patró es va complir això?

En aquella època nostre hi ha va poder entrar tothom! Hi havia un conveni amb la Generalitat. No vàrem tenir cap problema de gent que no hi pogués entrar per falta de recursos. Ja pots destacar-ho això!.

No vàrem tenir cap problema que no pogués entrar ningú d'aquí Salt per falta de recursos. N'hi havia que no podien pagar el què costava i van entrar. Tothom pagava igual, però ara em sembla que hi ha trams.

Recordeu alguna anècdota a nivell personal del vostre pas per Les Vetes?

Res estrany. Una vegada que hi va haver una difunta que estava a la "morgue", un mes d'agost que feia molta calor. Ens vam veure obligats a demanar a la funerària Poch, que llavors tenia el tanatori al carrer Anselm Clavé de Girona, que ens deixés unes càmeres de fred portàtils que ells tenien i ens va permetre resoldre la situació. Ens vam adonar de la necessitat de fer el conveni i es va construir el tanatori de Salt. I això ens va anar bé perquè... no s'haguera fet.

Al món, encara que estigui tot tant materialitzat, encara hi ha molt bona gent. Hi ha gent que això del voluntariat no ho entén. Jo mateix tinc amics, i fins i tot parents directes, que estan convençuts que jo a Les Vetes cobrava. Que si hi estava dues hores facturava dues hores. Parents eh!. Parents directes!. I encara s'ho creuen que era així! Hi ha gent que no ho entén!.

//////////

Fabricuina
Taules i cadires, s. 1.

Mobles de Cuina
Disseny
Decoració
Adaptació i
Instal·lació

C/ Impressors Oliu, 12 - Local 12 | C/ Major de Salt, 4
17001 Girona - Tel. 972 21 87 19 | 17190 Salt - Tel. 972 24 00 74
e-mail: fabricuina@hotmail.com

“ Per vèncer desconfiances cap a Les Vetes, m'ha tocat defensar sovint que això no era un projecte de l'Opus Dei ”

És el que ens diu la Carme Carbó, la Carme de can Zori, que va entrar al Patronat de la Fundació essent regidora del PSC a l'ajuntament. Hem quedat a la terrassa d'un bar i ella és més puntual que jo. Encara no ens hem acabat de saludar que ja em parla de la reunió del patronat de Les Vetes que van tenir ahir. (08-06-2016)

Val, doncs poso la gravadora en marxa i comencem, com va anar la reunió?

Molt bé, és una reunió que s'ha de fer segons els estatuts. Se n'ha de fer una a finals d'any i l'altre a mitjans de juny, que és la que serveix per aprovar els comptes de l'any anterior. Aquests comptes es porten a una gestoria perquè, esclar, s'han de presentar a la Generalitat.

Les despeses, els ingressos, si hi ha hagut alguna subvenció, alguna donació, i a més a més els beneficis.

Bé, no se n'ha de dir beneficis, sinó el superàvit que queda a l'entitat i que sempre serveix per fer reformes, fer renovacions, per ajudar a les persones que no poden acabar de pagar, i que sempre n'hi ha.

Podem dir que els diners arriben? Que arriben per fer el que cal fer?

Sí. Sí, arriben però... hi ha projectes nous i els professionals que entenen de números ens diuen que ja justegen. A veure, segons la meua opinió, això no es una fàbrica on fem mitjons o mitges i que, com més en fem més beneficis tindrem.

Aquí, és una empresa... no, no en podem dir empresa... és una residència! Una residència on tractem a persones! Persones grans! I a més a més, les hem de cuidar les 24 hores del dia.

I si penséssim realment què comporta tot això...!

Clar, és que... oi que quan som petits t'ho han de fer absolutament tot i han d'estar sempre pendents? Doncs una persona gran és igual. Els has d'atendre des que s'aixequen fins que els poses al llit. I clar, a tota hora, el personal ha de ser el màxim de professional. Però, a part de ser professional jo entenc que...

(S'atura, mira en laire...)

Jo tinc una manera de resar que fa rebentar de

riure perquè sempre dic... al matí quan m'aixeco, quan vaig al pati amb les gallines, dic: "Senyor, pels auxiliars, per als...", els vaig dient així, per "grupus" saps...? Perquè siguin bons professionals, perquè tinguin estimació, que se sentin acollits ells i que tinguin paciència!.

Perquè clar, vulguis o no, i només ho veus quan has tingut al costat una persona gran, que té alguna demència i que et va repetint les coses, que cal tenir molta paciència. O bé una persona que va en cadira de rodes i que, encara que porti bolquer, els hi demana anar al servei perquè quan tens el cap clar no t'agrada sentir-se bruta. Són coses d'aquestes que dius... Aquí no hi poden haver beneficis!!.

Però sí que hem de pensar en nous recursos, cap a on va la societat perquè, és que clar, amb aquesta crisi, que no s'acaba mai més, i amb tot el que ha passat, aquí no se soluciona res. I una plaça de residència val molts diners i moltes famílies no poden tenir uns estalvis i hem de pensar alternatives.

Una podria ser fer un centre de dia, perquè durant el dia la gent pugui estar atesa, ben atesa, fent activitats, i que les famílies estiguin tranquil·les. I que després els usuaris retornin a casa, que no se sentin tan desplaçats. I que si després, més endavant, no hi ha altra alternativa i necessita estar ingressat, aquest espai ja el conegui i es converteixi

en casa seva. Per mi és molt important i això és cap on crec que hem de tendir també.

Un fet que crida l'atenció. La Carme Carbó hi era fa 25 anys, quan comença a caminar Les Vetes i hi és ara quan estem fent aquesta entrevista. Són 25 anys allà treballant?

Ui sí, ja veus!. A veure, en principi aquesta Fundació està lligada i neix, arran de les dues parròquies i alguns patrons ho són pel càrrec. Jo hi sóc com a patrona perquè em nomena Mossèn Àngel Caldas però a més, quan en Xavier Corominas, l'alcalde de llavors, no hi podia anar jo anava a substituir-lo perquè estava de regidora a l'ajuntament.

Però sí, ara m'hi has fet pensar! Tinc fotos de quan vam posar la primera pedra amb tota la parafernàlia. Que érem molt joves tu!!!! -riu-.

Des de l'ajuntament també s'hi va apostar i jo crec que això és important, i s'ha de reflectir. L'Artur Marquès va ser el president de la Fundació i l'Àlfonso Morer en va ser el director, perquè llavors no calia que fos un professional.

De capellans sempre n'hi ha hagut i tu em deies que sempre has hagut de defensar que Les Vetes no era un projecte de l'Opus.

Home es clar!. No no, clar. Nosaltres hem de dir que no. Que Mossèn Àngel sigui de l'Opus?... i que n'hi ha que hi van a missa? Segur, perquè els conec, perquè a mi de jove també em volien enganxar.

Però poden fer el que vulguin, hi tenen tota la llibertat, només faltaria!!.

Però això no és un projecte de l'Opus!.

Hi ha la Fundació i els patrons que són gent individual, del poble i el que hauríem de fer és vetllar per la institució, que funcioni al màxim de bé, pel bé de la institució i del poble.

Sempre ens han dit que aquesta residència

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

funciona bé, i és veritat. La gent se sent molt bé perquè és una residència petirona.

No pot donar més com una fàbrica, perquè tot i haver-la ampliat ara quan van marxar les monges, hi ha una cinquantena de places, de bon fer i els usuaris se senten a casa seva, perquè és lògic. Tenen la seva habitació, però estan acompanyats. Qualsevol cosa que els hi pugui passar saben que tocant el timbre seran atesos. També per a les famílies dels interns que no han de patir perquè saben que estan ben atesos, en tots els sentits.

Què et va dir Mossèn Àngel per convèncer-te per entrar a la Fundació?

Ah bueno, a mi quan em diuen una cosa, qualsevol entitat, com que he estat sempre amb entitats, normalment no sé dir que no. "No hi haurà gaire feina!" sempre et diuen això.

Mira, quan em van dir per anar a l'ajuntament, a la candidatura d'en Salvador Suñer... Perdone'm... em van venir a buscar i em van dir: "Carme no pateixis eh, no sortiràs pas", i els vaig dir: "Ah, doncs així ja m'hi podeu posar".

I després el dia que fèiem el recompte, resulta que sí que surto, llavors sí que em va començar a venir el cangulís.

Sempre passa això no? Dius: bé, es col·labora amb el poble, en una activitat o en una altra. I em van dir: "tot just ara ens estem reunint i bla bla...", i ja hi vam ser.

No vas posar mai cap condició per participar al projecte?

Condició? Què és això? Mail.

Perquè després estava també a l'ajuntament i era una activitat més que tenia. Com que no en tenia prou. I mira, com a mínim també participava en alguna cosa del veïnat.

Amb aquests 25 anys has vist canvis de funcionament a Les Vetes.

Sí, clar!. Home hi ha hagut èpoques molt dures. Canvis n'hi ha hagut. Els més importants, a més dels presidents de la Fundació. L'Artur Marqués, Miquel Casellas, Joan Nonó i després vaig ser jo...

També vas ser presidenta de la Fundació?

Sí. I saps que em van fer? Jo estava a fora, em penso que era a Nicaragua, i quan vaig arribar, que precisament hi havia problemes a la residència, em van dir: "Com que és provisional i tu ets la patrona més antiga, hem considerat que haves de ser presidenta".

I els vaig dir: "Ah, està bé! Què vol dir això? Que podeu decidir això sense jo dir sí o no i com que és provisional, no no pateixis"...

Clar, llavors la provisionalitat va durar 4 anys i vaig acabar la presidència el 2015. Ja en tenia ganes!. Que treballin els joves!. (riu).

Quins problemes eren aquests que et vas trobar quan vas arribar de Nicaragua i et van nomenar presidenta?

Hi ha hagut una època, d'aquests últims temps, que hi ha hagut problemes. De direcció -no direm noms ni res-. Es fan canvis que pensaves que podrien funcionar, tot molt bé, i que la persona podria saber com fer tirar endavant la residència i no va ser així i es va haver de solucionar. Cada dia hi havia històries. Llavors hi va haver la rescissió dels convenis de les monges.

molt. Pensa que hi havia gent que, pel fet que hi haguessin les germanes, se sentien més segurs, amb molta més seguretat, en tots els sentits eh!.

I després quan vàrem veure que això no podia tirar endavant hi va haver moltes tibantors. No només de part de les germanes, sinó dels residents, dels familiars, de tothom. A l'últim tots vam entendre que tot té el seu temps i que després ja les aigües tornen anar al seu molí, amb tranquil·litat i que la residència funciona igual, amb professionalitat, i els estimen i els tracten bé, encara que no hi hagi les monges.

Han estat 25 anys. Tu ara com t'imagines Les Vetes del futur?

Uff! El que tens com idea. Una mica de projecte de futur, no? Suposo que s'intentarà millorar l'edifici i també continuar la feina perquè les persones se sentin acollides i estimades. Això a vegades costa, perquè estem tractant amb persones.

A vegades em paro a pensar en les malalties, com ara el càncer, que et pren una persona en poc temps, mentre que les que em fan patir i em fan pensar molt són aquestes com ara l'alzheimer que no saben qui són i que no et reconeixen. Jo trobo que això, quan els veus, persones que són més de l'entorn teu i que els coneixes i passa això, és molt dur, és molt dur.

Què has de fer? Com ho has de fer? Allà n'hi ha exemples encara que si parles amb ells et dona la impressió que no pateixen. Ara, cal que no se sentin sols, que no se sentin apartats.

També n'hi ha que ho tenen clar, que allà és a casa seva. N'hi ha uns quants que encara hi són des del principi.

Sí? N'hi ha?

Sí, sí. La Paula Font, per exemple, que és veïna del meu carrer. 106 anys ens ha fet aquest any!!.

Jo havia jugat a petanca amb ella. La primera vegada que vam sortir a jugar a petanca amb el casal de jubilats, a Sant Hilari, vam guanyar la tripleta nosaltres. Era la primera vegada que jugava a petanca. I jugava amb la Paula que ara està a Les Vetes i té 106 anys.

Això també ho vas negociar tu? El fet que marxessin les monges.

Sí, també va ser durant el meu mandat. Vàrem anar d'excursió allà, a Cervera, allà on hi ha la congregació. Vam haver d'anar allà on hi havia la "madre generala". No és que volguéssim que marxessin!. El que vàrem demanar és que es destinessin a Les Vetes el número de germanes que recollia el conveni, que eren sis, per poder fer la feina que tenien encomanada. Que estiguessin capacitades per fer-ho.

Elles també van venir aquí per parlar-ne. I clar també hi va haver tensió, és lògic eh, perquè els vam exigir les persones que ens tocaven. S'ho van estar estudiant, primer semblava que sí però finalment van dir que no. No va ser possible.

Llavors es va acordar fer-los un reconeixement perquè s'ha de reconèixer que hi van treballar

//////////

Com va entrar a formar part de la Fundació de la residència Les Vetes?

Bé, feia dos o tres anys que havia començat al despatx i Mossèn Àngel em va venir a veure i em va proposar si volia formar part del patronat de Les Vetes perquè tenien una baixa. La persona que feia de secretari del patronat havia causat baixa i em va demanar a veure si jo voldria cobrir aquesta vacant. I bé, ja que era una institució d'aquí al poble i propera a casa, em va semblar interessant poder-hi participar i vaig dir que sí.

Com ara què?

No tenia cap coneixement del què és el sistema assistencial. Com funciona l'àmbit d'ajuda a la gent gran. Els auxiliars, la gran feina que han de fer, els esforços per la neteja de les persones, amb "cuidados" molt personals. Realment la gent que està ingressada en un centre així té una confiança molt gran amb aquestes persones. Vaig veure que hi havia una relació molt humana i, a part de tot això, hi ha el que vaig aprendre a nivell de gestió, d'organització, el tracte que tens amb les famílies.

reunions del Patronat, si s'havia de redactar algun document més de caire jurídic. En aquell moment el president era el Doctor Marquès, "l'alma mater" de tot el funcionament dintre la residència, era un referent i llavors bàsicament la funció meua era aquesta.

Si ho puc afegir, quan Mossèn Àngel em va venir a buscar em va dir: "no et preocupis Joan que no tindràs gaire feina, és una cosa que no et donarà gaire feina".

Joan Nonó

3r PRESIDENT
FUNDACIÓ LES VETES

Què és el que li va cridar més l'atenció del projecte?

Bàsicament es tractava d'inaugurar una residència per a gent gran i oferir-los-hi una ajuda. A gent gran, sense recursos, i vaig trobar que jo hi podia aportar alguna cosa, algun coneixement per la meua professió, la funció de secretari va molt lligada a la meua professió.

Tot i que no tenia cap coneixement del món de la tercera edat i la geriatria assistencial i la veritat és que hi he après moltes coses.

Tot plegat són uns coneixements que, de no haver estat aquí, no hauria pogut adquirir.

Jo hi vaig entrar molt jove, deuria tenir 28 o 29 anys i tots els anys que he estat vinculat a Les Vetes han estat un enriquiment constant, tant des de l'àmbit professional com en el personal.

Quina era en concret la funció que tenia encomanada com a patró?

Al començament hi vaig entrar com a secretari i bàsicament el que feia era aixecar actes de les

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

Jo a la guarderia de Les Vetes no hi havia anat, però va ser el punt de sortida el dia que vaig fer la primera comunió

Amb els anys, em va donar feina perquè vaig entrar essent secretari, després vicepresident i vaig acabar essent el President de la Fundació, durant 4 o 5 anys. Vaig ocupar la presidència després d'en Miquel Casellas i em va rellevar la Carme Carbó.

És evident que en cadascun dels càrrecs la feina deuria ser diferent?

Sí, clar. Bé, essent vicepresident feia més aviat de secretari i només si havia de substituir el president en algun acte o reunió, ho feia. Després ja la feina es va multiplicar molt perquè a Les Vetes, no sé ara com està gestionada, però en aquell moment els presidents eren presidents molt executius. Feien gairebé de directors del centre.

Jo vaig voler tallar una mica amb això perquè no podia fer la mateixa feina que feien els altres perquè jo tenia les meves ocupacions professionals i vaig voler funcionar amb una gestió més delegada cap a persones de l'àmbit sanitari. La regulació també havia canviat molt. Als inicis tot el tema residencial estava una mica verd a nivell administratiu i amb el temps s'ha anat complicant a nivell burocràtic, requisits, normatives... I per això necessites tenir gent que sàpiguen bé del tema.

també amb ajudes personals de voluntariat. I et dona molta moral per tirar les coses endavant. T'anima!

S'han complert les expectatives que vostè havia posat en el projecte?

Bé... les expectatives?... sí i no!. Jo crec que vàrem fer bona feina però des d'un punt de vista més crític, jo crec que podíem haver fet més, segurament. Vàrem començar a moure per fer una ampliació de la cartera de serveis, perquè Les Vetes estava molt focalitzada de cara a residència.

Funcionava amb un tipus d'organització que no ens semblava la més adequada i vam intentar treballar per modificar tot això, ampliar els serveis, intentar que es donés el de centre de dia, préstec de material ortopèdic a gent que necessita ajuda i que reunís els requisits que es marcaven des de la Fundació.

Potser s'hauria pogut fer més, és el que penses amb els anys. Però també és complicat perquè quan estàs involucrat en una organització així et porta molta responsabilitat i molta feina, encara que Mossèn Àngel em digués, al final me'n portava molta, i ho has de compaginar amb la vida personal amb la professional, i tot plegat, costa, és complicat. Però estic content eh! Content i satisfet!

Vostè havia anat a la guarderia de Les Vetes?

No, a la guarderia no. Ara Les Vetes va ser el meu punt de sortida el dia que vaig fer la primera comunió i vam fer la passejada i vàrem anar des de la guarderia fins a la parròquia de

Sant Jaume on fèiem la celebració.

Què en pensa del fet que un edifici emblemàtic com aquest s'hagi mantingut i que s'hagi destinat precisament a fins socials?

Bé, és important per Salt. Probablement aquest edifici si no s'hagués dedicat a una funció o entitat d'aquest tipus hagués estat difícil de poder-lo mantenir. Jo crec que es va fer una bona restauració i, a més està dedicat a una bona obra.

De tota l'època que ha estat a la Fundació Les Vetes quin és el millor record que en guarda i quin és el pitjor?

Uff, és molt complicat...

El millor...? Potser quan em van fer president perquè vaig veure a venir una responsabilitat important, però em va fer molta il·lusió, i era tot un repte.

El pitjor...? És que tampoc he tingut mals moments. I si n'hi ha hagut no els recordo. Sempre... El pitjor seria algun problema laboral que vàrem tenir i que això sempre costa molt de solucionar per l'afectació personal. Però vaja tret d'això, res greu. Recordo molt bé les reunions amb les famílies, amb els personal, per Nadal... Hi havia molt bon ambient. Bàsicament són bons records.

En resum, insisteixo que vaig aprendre molt perquè estava en un sector del tot desconegut per mi, el tema social, el tema de la gent gran. I a més, estàs involucrat en una Fundació sense ànim de lucre, on aportes els coneixements que tens, sense esperar res a canvi.

Em va omplir molt!. És una experiència enriquidora que em satisfà molt.

No em penedeixo de res, de res.

NR Nonó Rius
Assessors S.L.
ASSESSORIA JURÍDICA FISCAL

VALVIA ASSEGUR
CORREDORIA D'ASSEGURANCES. S.A.

Pl. del Veïnat, 8 baixos - Apt. de Correus 64 - 17190 SALT (Girona)
Tel. 972 24 15 44 - Fax 972 24 50 55 - info@nonorius.com

Pl. Josep Pla, s/n - 17001 GIRONA
Tel. 972 22 36 16 - Fax 972 22 19 93 - direccio@valviassegur.com

Les Vetes era un projecte més que engrescador, oi?

Sí, jo penso que sí. Ajudar a la gent gran de Salt és una cosa que a tots els que som de Salt, t'engresca, t'engresca.

Parlaves amb algú que volies fer alguna cosa per Les Vetes i tothom et donava un cop de mà de la manera que podia.

No només fent una aportació econòmica, sinó

*A Les Vetes he après molt de les
persones que formàvem el patronat.
He après del treball que feien, de
la seva constància, a no tenir por
davant les dificultats, a tenir il·lusió*

*Ens ho diu la Montserrat Agell,
ella a una banda del taulell de la
seva botiga de roba i jo a l'altra
banda, com si d'un client es tractés*

Montserrat, vostè és a Les Vetes, des del principi.

Sí, des que Mossèn Àngel va tenir la il·lusió de convertir la guarderia en residència, va buscar una sèrie de patrons. Si no recordo malament els primers van ser en Miquel Casellas, el Doctor Marquès i després en va anar buscant d'altres i em va demanar si en volia ser. Jo li vaig dir "què és això?", perquè no havia sentit mai la paraula "patrons" en aquell temps i sí, va ser tota una experiència molt maca perquè desconeixia què era una Fundació i un Patronat.

Per què pensa que el Mossèn la va venir a buscar?

(Abans de contestar se li escapa un somriure)

Bé, ens coneixem de diferents coses, el fet de tenir la botiga... Aquí a casa també som un punt de referència al barri. Bé, jo crec que més que res va ser això, la coneixença, i que va anar a buscar gent de diferents llocs representatius del poble, que hi hagués una mica de veus diferents. Érem gent variada a la primera junta de la Fundació!

Però alguna cosa havia de tenir vostè que li proposés entrar?

Bé, com que sap una mica el meu tarannà, la relació amb els pares i el germà, en fi, res especial jo crec, eh? Sí que tinc sensibilitat dins el món dels malats perquè formo part de l'hospitalitat de Lourdes, que precisament demà (dia 21 de juny) és quan marxem i... vaja, un cúmul de coses, em va fer la proposta i costa de vegades dir que no. A vegades te'n penedeixes de no dir-ho però en aquest cas no, no me'n vaig penedir gens de dir que sí.

Va entrar per fer alguna feina concreta dins el patronat?

Clar d'això parlem. Ara hem celebrat els 25 anys oi?. Potser ara sí que se'n parla molt de les fundacions i els patronats però 25 anys endarrere jo, sincerament no n'havia sentit a parlar. Potser en altes esferes sí, però a nivell de gent senzilla i corrent com jo, doncs no.

Feina concreta no. Per això vaig dir: "A veure, sóc una de les engrunes més engrunes que hi pot haver."

Una gota d'aigua en tot el que és Les Vetes". Jo crec que vaig aprendre molt. Vaig aprendre més del que jo he aportat, que va ser veure la il·lusió de Mossèn Caldas. La persona que em va sorprendre, però moltíssim, va ser el Doctor Marquès, amb el munt de carpetes que portava a les reunions que fèiem. Es feia possible allò que semblava impossible. Després en Miquel Casellas, com que treballava a la Caixa, anant-se a barallar amb totes les entitats per trobar els millors préstecs.

També, he aportat poc perquè no tinc gaire disponibilitat, amb això de ser botiguera de dilluns a les 9 del matí a dissabte a les 8 del vespre no et queda gaire temps per poder fer. Però tot es va fer amb molta il·lusió.

Recordant la primera pedra, que van venir, -en aquella època hi havia el Bisbe Camprodon- va venir en Jordi Pujol, tot va ser com un gran aconecement. Jo no havia vist mai posar una primera pedra i recordes perfectament el tub, el que varen posar dins el tub...

Què hi van posar?

Mira, recordo que hi havia la fulla dominical de les dues parròquies, després una estampa de Sant Josep, monedes de l'època, -pessetes-, i alguna cosa més. Mossèn Àngel ho deu tenir documentat, i ho sabrà més bé, però saps, la imatge aquella, amb tota la parada, el tub d'alumini, i que allà dins hi van anar posant coses.

Tot posat allà dins un bloc de pedra, aquella pedra es va baixar, saps aquella cosa que senties molt a dir? "S'ha posat la primera pedra" però mai havia vist com funcionava això. Vaig aprendre moltes coses, aquí a Les Vetes.

I després el seguiment de tot el procés de les obres. Amb les normatives del moment que s'exigien, guardant l'estructura del que era la guarderia. Fèiem les visites d'obres amb l'arquitecte, l'aparellador de l'ajuntament...

Vostè hi anava a les visites d'obres?

Sí, alguna vegada hi anàvem. No sempre eh! Perquè hi anaven més el president, el tresorer, Mossèn Àngel, però sí que algunes vegades hi havíem anat tot el Patronat per veure com anava avançant. Com anava creixent la criatura. I després allò bonic va ser el dia que s'havia d'anar a obrir. I després van venir les monges. Les cinc monges que venien a obrir la residència. I, a casa, al tenir teixits i cortines i roba de casa vàrem vestir la residència. I allò que penses... Arribaran les germanes i els llençols no seran nets, seran sortits de la bossa! Ja ens veus a casa preparant els llençols, les tovalloles per tenir-ho tot a punt quan elles arribessin, que van ser les primeres a entrar per posar-la en marxa. Tot això ho recordes amb molta alegria.

Com a anècdota, que no sé si us ho han explicat, que varen arribar les monges amb les maletes i el sagrari. Perquè hi havia la capella però elles

Montserrat Agell
EX-PATRONA FUNDACIÓ LES VETES

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

portaven el sagrari. Mira si en faltaven de coses allà dintre, però l'equipatge que duien era això.

Llavors els primers que varen entrar van ser un matrimoni, que la Sra. encara és viva, el matrimoni Buil. La dona, la Carme encara aquest dia hi vaig anar i la vaig veure allà asseguda.

Encara hi va a Les Vetes?

Sí, perquè al marge de la il·lusió de veure tot el procés i com creixia Les Vetes en vaig ser usuària per una tia que vivia amb mi. La tia quan jo vaig néixer ja era a casa, llavors vàrem quedar totes dues, em va agafar alzheimer i vaig demanar lloc a Les Vetes. Em van trucar varies vegades però mentre va estar bé es va estar a casa, fins que al final va haver d'ingressar perquè es va trencar el fèmur. Aquesta malaltia és molt cruel.

Tot plegat però només va poder gaudir dels serveis de Les Vetes durant dos mesos. Però sort de tenir un llit a Les Vetes en aquell moment perquè les atencions varen ser màximes, en tots els aspectes. Vull dir que com a usuària també ho he tastat. I ara, de tant en tant, també hi vaig. També per la festa dels 25 anys ens van convidar.

l'experiència de ser patrona? Quan anava a la visita d'obres va intercedir en alguna cosa?

No recordo res especial allà, cosa que sí recordo que en aquella època havíem fet les obres aquí a la botiga, unes obres que van durar dos anys i no vàrem tancar mai, i es va fer nou des de fonaments. Va ser molt "heavy" i la veritat que sempre m'ha agradat això de les visites d'obres perquè com que he hagut de viure-ho en la pròpia pell i el dia que t'enfadaves agafaves allà on tenies tots els telèfons apuntats i des de l'arquitecte passant pel ferrer i el lampista i no se què... i fer una mica la guerra... m'agradava.

Ara, quan va ser el moment del meu tema, el parament dels llits i les cortines, aquí sí. Encara guardo totes les mides de les finestres, amb un paper que em vaig fer una "xuleta" per planta, per habitació, va ser bonic. Ho tinc tot guardat.

I què passa és que Les Vetes primer el concepte va ser el d'una residència pels pobres de Salt i una part dels llits estava subvencionada per la Generalitat i ara és una residència on no hi ha llits subvencionats, si no ho tinc mal entès, i això em sap greu.

Perquè l'origen de tot era això i esclar, hi ha moltes exigències de la Generalitat, de les ratios, del nivell professional, del personal que presta servei, del manteniment de la casa i la gent ha de cobrar. És dur, però la realitat es aquesta.

En aquells moments més durs vostè estava convençuda que tirarien endavant? Que Les Vetes seria el que ara és Les Vetes?

Sí, jo crec que Mossèn Àngel, el Doctor Marquès i en Miquel Casellas, a part de tot els altres, ens van encomanar tant l'entusiasme que tothom ho veia possible i... sí, sí... tot va anar endavant. Ja dic, jo però estava molt d'oient i no és que jo us pugui explicar gran meravelles. Jo era com aquell petit, que estàs allà a les reunions i que de tant en tant dius la teva, però clar hi havia gent amb molta capacitat, gran coneixement de números, de com gestionar les coses i... bé, em donaven deu mil voltes a mi, senzillament.

De fet la residència Les Vetes és una necessitat per Salt.

Sí, ho és, ho és. Ara no sé com van de llits, si n'hi ha gaires de buits, però el meu record és de veure-la sempre plena. A més de l'ampliació que es va fer quan van marxar les monges.

Això va saber greu a molta gent però clar si no n'hi ha, de monges, no poden ser-hi. Hi ha molta gent que els agradava això d'una missa diària i era el tarannà de Les Vetes. Ara encara es manté una mica aquest clima de parròquia perquè el Bisbat hi té alguns llits, també hi ha Mossèn Caldas i el rector d'aquí, en Jordi.

Recorda alguna anècdota de Les Vetes?

Bé, s'havia fet molt voluntariat. N'hi havia que anaven a repartir el menjar, a treure els avis a passeig, i tot això s'ha anat deixant de fer, suposo que per normatives, per canvis en la forma de pensar. No ho sé. Això ha anat canviant.

Fèiem el dia del voluntariat, una festa molt maca on hi havia aquest caliu per integrar patrons amb voluntaris i residents i recordo molt aquesta data, per Sant Josep. Hi havia aquest tarannà d'una gran família. L'ànima mater era la germana Mª Jesús. Fins hi tot es va posar malalta de tant que s'hi va entregar. S'ho feia molt seu.

Ha arribat a plorar vostè per Les Vetes?

Diria que no perquè no he vist mai que perillés res. Em va saber molt greu el dia que les monges van marxar, això sí, però van ser

més que res llàgrimes de comiat i d'emoció, no perquè veiés perillar Les Vetes.

M'hauria agradat haver-hi estat més, haver-hi viscut més coses, això sí, però vaig marxar perquè no donem per més i vaig entendre que hi havia d'haver un relleu.

Però què ha après?

He après del treball que feien, de la seva constància, a no tenir por davant les dificultats, a tenir il·lusió. És una sort trobar-te persones com aquestes en el teu camí. Si mai he tingut enveja d'alguna cosa a la vida és d'això, de la gent intel·ligent, de la gent que té coneixements, persones que estan per sobre teu.

D'això sí que he tingut una enveja sana. De la resta no he tingut mai enveja de ningú. I aquestes són les persones que he trobat aquí a Les Vetes.

//////////

NAVARRO GESTIÓ
Serveis Integrals
Assessors d'Assegurances

SECOMI
Construccions

Mas Camp del Puig, 25 · 17830 Mieres (Girona)
Tel. 972170004 · Mòbils 609574080 - 676365154
info@secomi.es www.secomi.es

No s'ha de perdre mai l'objectiu de l'inici perquè els residents de Les Vetes se sentin casi com a casa, perquè mai podrà ser a casa. Sempre hem lluitat per aquest objectiu i s'hi ha de continuar lluitant

· Rosa Barris | Infermera | 25 anys de Patrona ·

< FOTO / MARTÍ ARTALEJO

Rosa Barris

PATRONA FUNDADORA
FUNDACIÓ LES VETES

Com va anar que es vinculés a la Fundació de la residència Les Vetes?

A mi em va trucar Mossèn Àngel Caldas i em va comentar si m'agradaria formar part del Patronat. Em va explicar que pensava que allà, en aquella zona, s'hi podia fer un geriàtric i em va demanar a veure si jo, com a infermera hi podia ajudar en el meu àmbit. I ja de seguida vaig dir que sí, que m'hi incorporava pel que fes falta. Del camp sanitari érem poca gent, i vam començar les reunions. Si no recordo malament, només érem un metge i jo d'infermera.

Li van atorgar alguna funció específica?

Bé, vaig haver de vigilar les obres perquè els banys estiguessin adaptats, que els passadissos fossin amples... Quan hi havia alguna cosa llavors es

comentava amb els arquitectes i s'anava fent tota l'estructura perquè fos adequada per a geriatria.

Després ja va venir la part dels equipaments, les habitacions, els dormitoris, els llits articulats, totes aquestes cosetes que des d'infermeria vèiem, perquè ho treballem dia a dia.

Més endavant ja es va incorporar més personal a infermeria. Van venir les monges, una de les quals era infermera i juntament amb ella vàrem anar lligant les coses.

Dedueixo doncs que Mossèn Àngel la va venir a buscar per la professió que tenia. O va ser per algun altre motiu?

Bé, jo he viscut molts anys aquí a Salt i la veritat és

que sóc de la Parròquia del Veïnat i Mossèn Àngel ja em coneixia i sabia que jo era infermera i per això m'ho va demanar, perquè suposo que va pensar que calia gent de tots els àmbits, i d'infermeria també -recalca-. Cosa que li vaig agrair molt perquè al principi no teníem res, cap equipament, i es pensava: "Bueno!! Es podrà arribar a fer això?". I ja veus, ara han passat 25 anys i tenim una residència.

Li va costar al Mossèn convèncer-la?

No, en absolut. No no no, no m'ho vaig pas pensar dues vegades. Al contrari, estava molt il·lusionada i evidentment això va portar altres tasques, visitar altres geriàtrics per prendre model, conèixer com funcionaven, quins equipaments

tenien i agafar idees per aplicar-les a Les Vetes.

En recorda alguna d'idea que importés i d'on ho va importar?

Bé, sí. Sobre els banys adaptats, per exemple, recordo que ens va portar molta feina perquè primer se'n van fer uns amb banyeres normals i després, en algun lloc concret, es va haver de canviar perquè no eren pràctics. Vàrem prendre model de la residència de Palau.

Hi coneixia una infermera i bé, també em varen informar sobre mobiliari, les cadires en concret. Primer pensaven posar un tipus de cadira de disseny però clar, també havia de ser funcional.

Aquí em va costar una mica de convèncer-los per posar una cadira específica per geriatria, que és molt més còmode i que avui encara les tenen.

Es manté com a Patrona de Les Vetes des de l'inici?

Sí, sí, des del començament, de moment encara no ho he deixat, des que es va convocar la primera reunió. La gent que ens va convocar, de diferents àmbits, majoritàriament gent de Salt, també hi havia algú de Girona, però sí.

Per tant han viscut tots els canvis que hi ha hagut?

Sí, sí, presidents, directors, patrons, tots.

Què hi han aportat a la residència els canvis?

Ens hem hagut d'anar adaptant a les situacions noves, a les maneres de fer. Sí, ha costat, a vegades moltes reunions, però sempre ens n'hem sortit.

I penso que els canvis són bons, sempre, a pesar de les dificultats perquè sempre és per millorar la residència i si és per això els canvis són bons. Si cal discutir-ho en tres reunions es fa, no passa res.

De què se sent més satisfeta del que vostè ha pogut aportar al Patronat?

No, res especial. Sempre ho hem fet tot en equip i jo he aportat la meua petita part. Si s'han hagut de prendre decisions relacionades amb la meua professió d'infermera i ens les han comentat, nosaltres hem donat el nostre punt de vista, hem opinat, els sanitaris vull dir.

Parla en plural.

Sí, actualment som dues infermeres, Primer no, era sola.

Quan vàrem parlar amb Mossèn Àngel i també ens ho han comentat altres patrons entrevistats, es veu que Sant Josep ha tingut molt de pes perquè aquesta residència sigui una realitat?

Sí, és cert. Jo recordo, si no vaig equivocada, que era a la primera reunió, que Mossèn Àngel ens va dir a tots que confiava amb nosaltres, que tiréssim endavant, que no teníem absolutament res però que Sant Josep ens ajudaria.

I ens va regalar una petita imatge de Sant Josep a cada patró i ens va dir: "Si ho demaneu, Sant Josep ens ajudarà". Hem de tenir fe i jo li vaig demanar i li demano encara.

Col·laborava en alguna altra cosa amb la Parròquia?

No, no. Ens coneixíem amb el Mossèn. Veia que freqüentava a missa però no feia res.

És una canya aquest Mossèn, no?

Sí, sí, de veritat que sí, ho és.

S'hi veu per molt temps encara com a patrona de la Fundació?

De moment encara sí, segueixo, potser algun dia ho deixaré però no sé quan. Mentre pugui aportar alguna cosa penso continuar, si no, ja m'avisaran.

Quin va ser per vostè el moment més rellevant de tot el procés, des de l'inici fins ara?

El moment més feliç? Quan vam veure que funcionava als inicis i l'entrada dels primers residents i que allò anava en serio i que ha funcionat. Perquè, sí que té una cosa aquesta residència. O per lo menys hauria de tenir, és molt familiar. El fet que sigui petitona, amb uns 52 residents, fa que hi hagi un vincle de família. Allà tots els residents es coneixen pel seu nom. Això és molt bonic.

Recordo que quan es va crear aquesta residència es va dir: "No gaire residents perquè perdrà el caliu de família i aquí s'ha de mirar d'aconseguir això". I penso que la gent s'hi troba bé, i evidentment es coneix tothom.

Jo ara hi vaig sovint, hi tinc la meua mare com a resident i ara sí que trepitjo la residència com a usuària. Hi tinc la meua mare que té 86 anys.

I des de l'altre cantó com a usuària n'està satisfeta?

Sí, sí, satisfeta, molt satisfeta. I tant. Per resumir jo insistiria que no s'ha de perdre l'objectiu que en aquesta residència els usuaris se sentin còmodes, que se sentin gairebé com a casa, perquè mai podrà ser a casa. Sempre hem lluitat per aquest objectiu i s'hi ha de continuar lluitant.

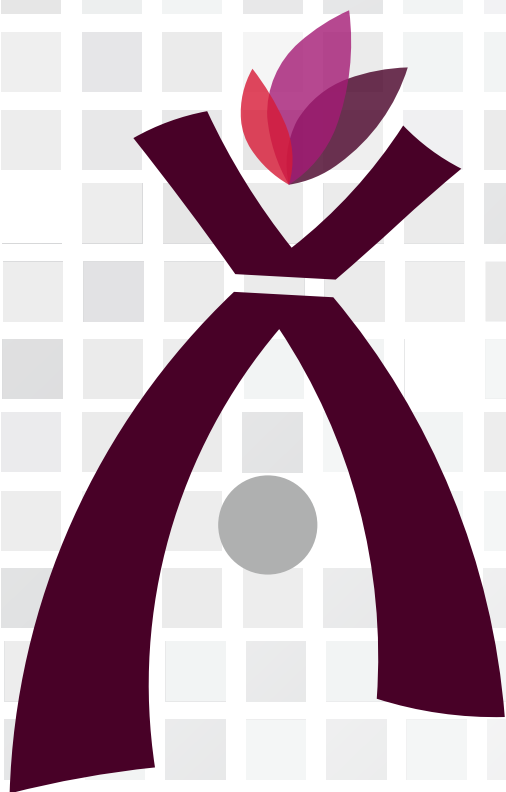
//////////

ac®
**ASSESSORIA
CODINA**
ASSESSORAMENT FISCAL,
COMPTABLE I LABORAL
SERVEI JURÍDIC
I JURÍDIC MERCANTIL
AUDITORIA
COMPTABILITAT INTEGRAL
INFORMÀTICA
CONSULTORIA
ESTRATÈGICA
C/ dels Vern, 3 - 17004 GIRONA · Tel. 972 205 100
codina@codinacia.com · www.codinacia.com

**El nostre lideratge
és un compromís amb
la teva satisfacció**

mémora
Un nou concepte
en Serveis Funeraris
Carretera Sant Feliu, 36
17004 - Girona
Compromís
de líder
972 210 358
www.memora.cat

SALT
21-22
OCTUBRE
2016
(AUDITORI COMA CROS)

JORNADES

És possible el sobreenvelliment actiu?

TEIXINT EL FUTUR

ORGANITZA:

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

arrels
La revista de la Fundació Les Vetes

Les etes
fundació
25
ANIVERSARI

nº16 · 1r semestre 2016
www.lesvetes.cat